

РЕШЕНИЕ

№ 7776

гр. София, 13.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 8 състав, в публично заседание на 15.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **7036** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО)), във връзка с чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по повод жалба вх. № 27520 от 21.07.2023 г. по описа на Административен съд – София град и вх. № 1012 – 21 – 693#1 от 20.07.2023 г. по описа на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ), подадена от С. Г. Г., ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [жк], вх. Б, ет. 5, ап. 63, чрез адв. С. М. Р. от Т., със съдебен адрес [населено място], [улица] (С. център, офис2) срещу решение № 1040 - 21 – 409 от 04.07.2023 г., издадено от директора на ТП – на НОИ – С. град, с което е отхвърлена жалбата й с вх. № 1019 – 21 - 10583 от 26.06.2023 г. и е потвърдено разпореждане № 214 – 00 – 4055 – 3 от 21.06.2023 г. на ръководителя на осигуряването за безработица.

Жалбоподателят оспорва посоченото решение като неправилно, необосновано, постановено при нарушение на материалния закон, при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и несъответствие с целта на закона по смисъла на чл. 146, т. 3,4 и 5 от АПК. И предлага административния акт да се отмени и преписката да се върне на органа за ново произнасяне. Излага съображения, че настоящият и постоянен адрес на оспорващата винаги са били на територията на Република България и в тази връзка се посочва, че неправилно е прието от ответника, че вписаният адрес във формуляра, изготвен от германската компетентна институция, на който жалбоподателя е била регистрирана за времето на престоя си в Германия,

удостоверява „държавата на пребиваване“. В жалбата е посочено, че С. Г. е представила пред НОИ декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004. В декларацията било посочено, че последната заетост на С. Г. е била в Германия, а в Удостоверението изрично е записано, че адресната регистрация на Г. в Германия е прекратена и местожителството и е в Република България. По тези съображения се твърди, че приложимото законодателство е това на държавата – членка по обичайното местопребиваване на оспорващия, на която той е и гражданин, а именно – законодателството на Република България. В хода на съдебното производство оспорващият, редовно призован, не се явява и не се представлява. Депозира писмено становище и претендира разноски, съгласно представен списък.

Отвратната страна – директорът на ТП на НОИ, редовно призован, се представлява от юрк. Б., която оспорва жалбата и предлага да се отхвърли като неоснователна и недоказана. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност за търсеното от оспорващата адвокатско възнаграждение.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Със заявление № 214-00-4055 от 17.03.2023 г., С. Г. е сезирал административния орган с искане за отпускане на ПОБ по реда и условията на КСО, чрез Дирекция „Бюро по труда“ - Л. В заявлението е декларира, че последната ѝ трудова заетост е в Германия, и е представила Заявление за удостоверяване на осигурителни периоди от друга държава – членка на ЕС със С. U002, декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, §2 от Регламент № 883/2004 и копия на документи от Германия. В заявлението на оспорващата е посочено, че трябва да се удостоверят осигурителни периоди в Германия от 15.09.2023 г. до 15.03.2023 г.

С разпореждане № 214-00-4055-1 от 28.03.2023 г. производството по отпускане на ПОБ е спряно до удостоверяване на релевантните осигурителни периоди и доходи, придобити в Германия и до определяне пребиваването на лицето във връзка с прилагане на чл. 65, §2 от Регламент № 883/2004 г.

Ведно със спирането на производството, ТП на НОИ, на 28.03.2023 г., чрез EESSL, е изпратено запитване до компетентната институция (КИ) на Германия, както и С. U001 (искане за осигурително досие), С. U003 (искане за информация за заплатата), С. H005 (искане за информация за пребиваване), и приложенията от оспорващата писмени документи.

В отговор, на 19.06.2023 г., чрез EESSL, от КИ на Германия са получени - осигурителното досие, с удостоверени периоди на осигурена заетост и основание за прекратяване на заетостта: „уволнение от работодателя“ и удостоверяващ доходи от заетост. На посочената дата, от КИ на Германия е получен и С. H006 – отговор на искането на информация за пребиваването, в който е посочено, че държавата на пребиваване на С. Г. по време на релевантната дейност е Германия.

На база на получената информация и на основание чл. 55 от АПК, с Разпореждане № 214-00-4055-2 от 20.06.2023 г. производството, по заявлението за отпускане на ПОБ, е възобновено и с обжалваното Разпореждане № 214-00-4055-3 от 21.06.2023 г. е постановен отказ за отпускане на ПОБ.

Срещу това разпореждане е подадена жалба до решавачия орган с вх. № 1019-21-10583 от 26.06.2023 г., която е разгледана и е отхвърлена с решение № 1040 – 21-409 от 04.07.2023 г. на директора на ТП на НОИ С. – град, който е приел, че в

случая е безспорно, че С. Г. е декларирала последен осигурителен период на територията на Германия от 15.09.2015 г. до 15.03.2023 г. За да определи приложимото законодателство, ответникът се е позовал на общия принцип – всяко лице, което осъществява доходоносна дейност като заето лице или като самостоятелно заето лице в дадена държава -членка, се подчинява на законодателството на държавата, в която действително осъществява икономическа дейност и следва да принадлежи към схемата за социална сигурност на държавата, на чиято територия е заето или самостоятелно заето. По тези съображения е прието, че оспорващата е допринесла за икономиката на Германия, като е заплащало, респ. са му били удържани съответните данъци и осигуровки.

В хода на съдебното производство са приети като писмени доказателства по делото представените с жалбата и административната преписка писмени документи. Независимо от дадените указания с определение от 27.06.2023 г. за насрочване спора в открито съдебно заседание, не са ангажирани доказателства във връзка с твърдения в жалбата., а представените и приети не подкрепят доводите на оспорващия.

При така установената фактическа обстановка Административен съд София град, 8 –ми състав направи следните правни изводи:

Процесното решение е връчено на 07.07.2023 г. на С. Г. (л. 23ч), лично, поради което съдът приема, че жалбата е депозирана в законоустановения срок от надлежна страна и е процесуално допустима.

Разгледана по същество е ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно - процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал.2 от КСО съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, дали са спазени материалноправните и административнопроизводствените правила; дали актът е издаден в писмена форма и дали същият е съобразен с целта на закона.

На основание чл. 54а, ал.1 от КСО, право на парично обезщетение за безработица имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и които: 1. имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта; 2. не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168; 3. не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс, с изключение на лицата по чл. 114а, ал.1 от Кодекса на труда, или законодателството на друга държава.

Разпоредбата на чл. 54а, ал. 2, т. 4 от КСО предвижда, че за придобиване на право на парично обезщетение за безработица се зачита и времето, зачетено за осигурителен стаж по законодателството на друга държава на основание на международен договор, по който България е страна, или на европейските регламенти за координация. На системата за социална сигурност.

По силата на чл. 8, ал.1 от Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (НОИПОБ), осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, с трудови, служебни и осигурителни книжки и с документ

по образец, който е утвърден от управителя на НОИ. Осигурителният стаж, който е придобит по законодателството на държава, с която прилага международен договор, по който България е страна, или европейски регламенти за координация на системите за социална сигурност, се удостоверява с документ, посочен в съответния договор или регламент, в процесния случай – U1 (периоди и доход, които се взимат предвид за предоставяне на обезщетение за безработица) или съдържат структурирани електронни документи С. U002 за осигурителна история и С. U004 за информация на доходите.

Оспорващата не е представила необходимите документи за осигурителен стаж, но е декларираща осигурителна заетост в Германия, поради което е извършена проверка за преценка на правото, размера и периода на получаване на ПОБ, като е изискана от съответната КИ на държавата – членка удостоверяване на осигурителните периоди. В тази връзка производството е било спряно до получаване на данните от осигурителната институция на Германия.

Въпросите относно определяне на ПОБ на граждани на държава – членка, които са или са били подчинени на законодателството на една или повече държави – членки, се определят от правилата на Регламент № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност, чл. 64, §1 (Безработни лица, които отиват в друга държава – членка) и чл. 65, §2 (Безработни лица, които са пребивавали в държава-членка, различна от компетентната държава).

Нормата на чл. 65, §2 от Регламент № 883/2004 предвижда, че напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или като самостоятелно заето лице е пребивавало в държава-членка, различна от компетентната държава-членка и което продължава да пребивава в тази държава-членка или се върне в тази държава-членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата-членка по пребиваване. Без да се засяга чл. 64, напълно безработно лице може, като допълнителна мярка, да се постави на разположение на службите по заетостта в държавата-членка, в която то последно е осъществявало дейност като заето или самостоятелно заето лице.

Настоящият съдебен състав намира за необходимо на първо място да се изследват използваните термини в цитираната разпоредба на чл. 65, §1 от Регламент № 883/2004, а именно: „дейност като заето лице“, „дейност като самостоятелно заето лице“, „пребиваване“ и „престой“, „компетентна институция“, „институция по място на пребиваване“ и „институция по място на престой“, и „компетентна държава-членка“. Легалните дефиниции на посочените понятия са дадени в чл. 1, б. б. „а“, „б“, „й“, „к“, „л“, „р“, „с“ и „т“ на регламента и гласят следното: а) „дейност като заето лице“ означава всяка дейност или положение, което се приема за еквивалентно за целите на социално осигурителното законодателство на държавата-членка, в която се осъществява такава дейност или съществува еквивалентно положение; б) „дейност като самостоятелно заето лице“ означава всяка дейност или положение, което се приема за еквивалентно за целите на социално осигурителното законодателство на държавата-членка, в която се осъществява такава дейност или съществува еквивалентно положение; й) „пребиваване“ означава мястото, където лицето обичайно пребивава; к) „престой“ означава временно пребиваване; л) „законодателство“ означава, по отношение на всяка държава-членка, закони, подзаконови актове и други правни разпоредби и всички други мерки за прилагане, във връзка с клоновете

на социалното осигуряване, обхванати от член 3, параграф 1.; р) „компетентна институция" е: i) институцията, в която заинтересованото лице е осигурено към момента на искането за обезщетение; или ii) институцията, от която заинтересованото лице има или би имало право на обезщетения, ако то, член или членове на неговото семейство пребиваваха в държавата-членка, в която се намира институцията; или iii) институцията, определена от компетентния орган на съответната държава; или iv) в случая на схема, свързана със задълженията на работодателя във връзка с обезщетенията, определени в член 3, параграф 1 – или съответния работодател или осигурител, или вместо него, орган или институция, определен от компетентния орган на съответната държава-членка; с) „институция по място на пребиваване" и „институция по място на престой" е съответно институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения в мястото, където пребивава заинтересованото лице и институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения в мястото, където съответното лице има престой съгласно законодателството, прилагано от тази институция, или ако не съществува такава институция – институцията, определена от компетентния орган на съответната държава-членка; т) „компетентна държава-членка" е държавата-членка, в която се намира компетентната институция.

Когато съобразяването на различни критерии, основаващи се на приложимите факти, посочени в параграф 1, не води до постигане на съгласие между съответните институции, намерението на лицето, което произтича от тези факти и обстоятелства, особено причините за преместването на лицето, се приема за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице (§2).

Настоящият съдебен състав приема, че разпоредбата на чл. 11 от Регламент № 987/2009 урежда критериите, въз основа на които следва да се определи пребиваването на всяко едно лице и които следва да се приложат от всяка държава-членка по принцип при определяне на обичайното пребиваване на лицето. Целта на разпоредбата е уеднаквяването на критериите, въз основа на които държавите-членки определят място на обичайно пребиваване на едно лице.

В случая отразеното в С. Н006 от немската компетентна институция само по себе си не може да се приема за безспорно установяване на държавата на пребиваване на оспорващата. Това е така, тъй като в цитирания формуляр е налице единствено посочване на вписания адрес, на който жалбоподателят е била регистрирана за времето на престоя си в Германия, което е дало основание на ответника да определи Германия като „държава на пребиваване“. При липса на попълнени каквито и да е други данни в С. Н006 за С. Г. – естеството на упражняваната дейност, семейно положение, източници на доходи, жилищно положение и др., не би могло да се направи извод, че немската институция е извършила преценка за мястото на обичайно пребиваване на оспорващата, съобразно правилата на чл. 11, §1 от Регламент (ЕО) № 987/2009 г. С жалбата е представено удостоверение от 09.03.2023 г., съгласно което обитаваното жилище в немския град ще бъде освободено на 16.03.2023 г. (л.10).

Необходимо е да се отдели внимание на изготвения от държавите – членки наръчник, в който се изясняват понятията „обичайно пребиваване“, „временно пребиваване „ и „престой“. Допълнително в Наръчника е обърнато внимание и на специфичните критерии, които се взимат предвид, за да се определи мястото на обичайно пребиваване на едно лице. Такива критерии са семейното положение и роднинските връзки на лицето; продължителността и непрекъснатото пребиваване в съответната държава – членка; състоянието на трудовата заетост (по – специално мястото, където

обичайно се упражнява съответната дейност, постоянния характер, както и продължителността на договора за работа); упражняването на неплатена дейност; в случай на студенти – източникът на доходите им; доколко постоянно е жилищното положение на лицето; държавата – членка, в която лицето плаща данъци; причини за преместването; намеренията на лицето въз основа на всички обстоятелства и подкрепени с конкретни доказателства. При необходимост могат да се вземат предвид и други факти и обстоятелства.

Между страните по делото не се спори, че С. Г. е упражнявала трудова дейност като наето лице в Германия за процесния период и извършването на тази дейност безспорно е налагало тя да живее в тази държава. Не се спори, че близките на оспорващата живеят в Република България, което обстоятелство се доказва от приетото по делото банкова извлечение за направени преводи. Тук следва да се припомни, че в съображение 9 от Решение № U2 от 12.06.2009 г. относно обхвата на чл. 65, §2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на ЕП и на Съвета по отношение на правата на обезщетения за безработица на напълно безработни лица, които не са погранични работници и които по време на последната си дейност каро заети или самостоятелно заети лица са пребивавали на територията на държава – членка, различна от компетентната държава – членка, е предвидено, че „Въпреки че понастоящем това е приемливо за пограничните работници и някои други категории работници, които също запазват близки отношения с държавата си на произход, то не би било приемливо, ако поради твърде широко тълкуване на понятието "пребиваване" се наложи приложното поле на чл. 65 от Регламент № 883/2004 да бъде разширено до всички лица, които осъществяват определена относително стабилна дейност като заети или самостоятелно заети лица в определена държава-членка и са оставили семействата си в държавата си на произход“. Посоченото становище на Административната комисия за координация на системите за социална сигурност обаче не води автоматично до извод, че щом лицата имат относително стабилна (дългосрочна) заетост в държава-членка, различна от държавата им по произход, то това изключва възможността последната да се явява и държава на пребиваване. В т. 3 от диспозитива на това решение изрично е посочено, че за целите на прилагането на настоящото решение държавата на пребиваване се определя в съответствие с член 11 от Регламент (ЕО) № 987/2009. Това означава, че за всеки конкретен случай следва да се определи, доколко местоживеенето на роднините на лицето оказва влияние на центъра на жизнените му интереси. В случая макар за оспорващата да са налични данни, че периодите от 16.09.2015 г. до 31.12.2020 г. и от 01.01.2021 г. до 15.03.2023 г. да е живяла в Германия е запазила много тесни връзки с България като негова държава на пребиваване, въпреки че е осъществявал трудова дейност на територията на друга държава-членка – Германия. От данните,

съдържащи се в С. U002 е видно, че се касае за срочни правоотношения, което разколебава изводите за трайна отседналост и прехвърляне на центъра на жизнените интереси на жалбоподателя в държавата по заетост – Германия. Нещо повече въпросът за трайната отседналост на жалбоподателя се презумира само и единствено на база представените от немската КИ осигурителни данни, които не могат да отрекат или потвърдят пълното игнориране на връзките на Г. с България. Анализирани до тук правни норми от Регламент 883/2004 и Регламент № 987/2009, съотнесени към установените по делото факти, сочи, че в конкретния случай мястото на обичайно пребиваване на жалбоподателя е България и са налице предпоставките за приложение на чл. 65, §2 и §5, буква а) от Регламент № 883/2004.

Приложимото законодателство в настоящия казус е това на държавата-членка по обичайното местопребиваване на оспорващия, на която държава той е и гражданин, а именно - законодателството на Република България, следователно тя се явява компетентна държава. Обезщетението за безработица, претендирано от С. Г., правилно е било поискано именно по реда и при условията на действащото българско законодателство, в съответствие с приложимите европейски регламенти за това. В този смисъл е и Решение от 30 септември 2021 година по дело C-285/20 (К срещу Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Uwv) на СЕС.

Предвид горното са неоснователни доводите на ответника, изложени в обжалваното решение № 1040 - 21 – 409 от 04.07.2023 г., че по случая не намира приложение правилото на чл. 65, §2 от Регламент № 883/2004 г. Не се споделят твърденията на административния орган, че същият действа в условията на обвързана компетентност при определяне компетентната държава – членка с оглед посоченото от КИ на Германия. В случая обвързаната компетентност е по отношение на изпратените данни от немските КИ, но не и при юридическата преценка и приложението на националното законодателство.

По изложените съображения, съдът намира, че оспореното Решение на Директора на ТП на НОИ – С. град и потвърденото с него разпореждане са неправилни, като постановени в нарушение на закона, и следва да бъдат отменени. Доколкото естеството на акта не позволява делото да се реши по същество, същото следва да се върне като преписка на длъжностното лице по чл. 54ж, ал.1 от КСО за ново произнасяне по заявлението на С. Г. при съобразяване с мотивите на настоящия съдебен акт.

С оглед изхода на спора и на основание 143, ал.1 от АПК в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски по делото, но не в пълния поискан размер от 1005, 29 лв., от които 1000,00 лв. адвокатско възнаграждение и 5, 29 лв. – пощенски и куриерски услуги.

Претендираните пощенски разноски не следва да се уважават, тъй като същите са такива, направени в хода на административното обжалване. Следва да се уважи и направеното от ответника възражение за прекомерност на търсеното адвокатско възнаграждение, тъй като чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения изрично предвижда, че за дела по КСО минамлното възнаграждение е в размер на 500,00 лв. Следователно на оспорващата следва да се присъдят разноски по делото само в размер на 500,00 лв. за адвокатско възнаграждение.

Водим от горното, Административен съд София – град, Трето отделение, 8 – ми състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 1040 - 21 – 409 от 04.07.2023 г., издадено от директора на ТП – на НОИ – С. град, с което е потвърдено разпореждане № 214 – 00 – 4055 – 3 от 21.06.2023 г. на ръководителя на осигуряването за безработица.

ВРЪЩА преписката на длъжностното лице по чл. 54ж, ал.1 от КСО при ТП на НОИ – С. град за ново произнасяне по Заявление № 214-00-4055 от 17.03.2023 г. на С. Г. Г., съобразно дадените от съда задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА ТП на НОИ – С. град да заплати на С. Г. Г., ЕГН [ЕГН] сумата в размер на 500, 00 лева, представляващи адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване съгласно чл. 119 във връзка с чл. 117, ал.1, т. 2, б.“б“ от КСО.

СЪДИЯ: